

ÜLKE RAPORLARI SERİSİ

ŞİLİ

ÜLKE-005

EĞİTİM VE EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ

ARALIK 2022

CHILE

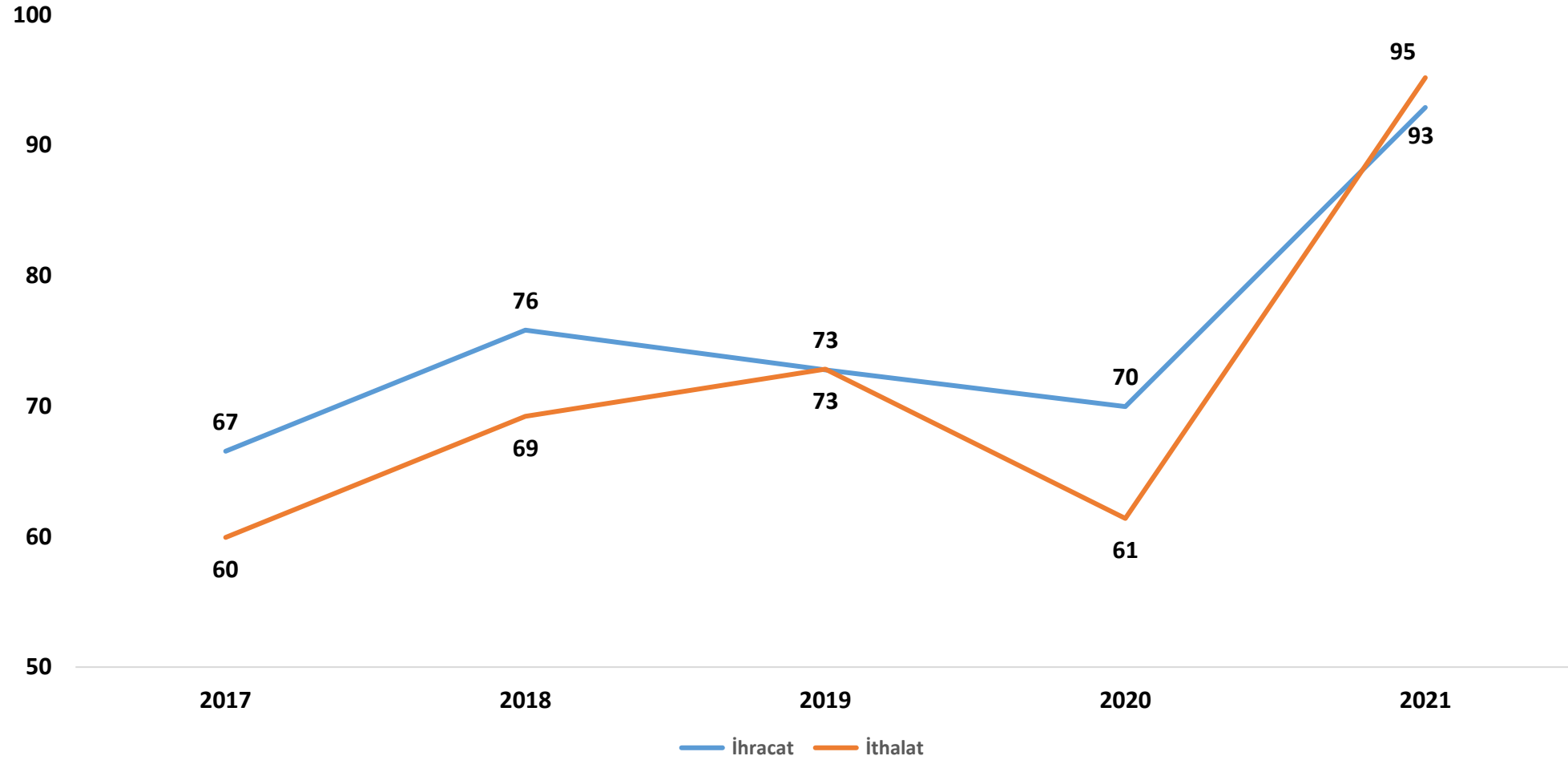
Coğrafi ve Ekonomik Bilgiler

- **Başkent:** Santiago
- **Yüzölçümü (km²):** 756.096 km²
- **Nüfus:** [19.923 milyon](#)
- **İklimi:** Kuzeyden güneye 4300 km boyunca uzanan coğrafi koşullara bağlı olarak çeşitli iklim özellikleri görülmektedir.
- **Ülke Saati:** Nisan-Ağustos kış saati uygulaması (UTC-04:00), Eylül-Mart yaz saati (UTC-03:00) Türkiye ile saat farkı +6 saat
- **Yönetim Şekli:** Başkanlık tip Cumhuriyet
- **Para Birimi:** Şili Pezosu (CLP) (1 ABD Doları = 883,50 Şili Pezosu, Aralık 2022)
- **GSYİH (Milyar \$):** 310,87 ([IMF, 2022 tahmini](#))
- **Ekonomik Yapı:** Sanayi ve imalat % 56,5, Hizmet %31,4, Tarım %3,8
- **Yıllık Enflasyon Oranı:** 11.6 ([2022](#))
- **Büyüme Oranı (%):** 2 ([2022](#))
- **Kişi Başı Milli Gelir (bin \$):** 15.6 ([2022](#))
- **Sanayi :** bakır, madencilik, gıda ürünleri, balıkçılık, demir-çelik, ahşap, taşıt araçları, çimento ve tekstil
- **Tarım:** üzüm, elma, armut, soğan, buğday, mısır, yulaf, şeftali, sarımsak ve fasulye, sığır eti, kanatlı etler, yün ve deniz ürünleri
- **Hizmetler:** bilgi teknolojileri, mühendislik, mimarlık, video oyunları ve görsel-işitsel prodüksiyon
- **Madenler:** bakır, iyot, kereste, demir cevheri, nitrat, değerli metaller ve molibden
- **[Doing Business](#) sıralaması*:** 59 (2020 Raporu)

*Dünya Bankası tarafından hazırlanan ülkelerin iş yapma kolaylıkları raporu.

DIŞ TİCARET VERİLERİ

Dış Ticaret (x milyar USD)

Kaynak: Trademap

İhracat Pazarları (x milyon USD)

- İhracatında ilk onda yer alan ülkeler coğrafi anlamda çeşitlilik göstermektedir.
- Serbest Ticaret Anlaşmaları dış ticaretinde önemli yer tutmaktadır.
- Pandemi döneminde önemli pazarlarında ciddi gerileme yaşanmamıştır.

Sıra	İthalatçılar	2017	2018	2019	2020	2021	2021 Pay (%)
1	Çin	18.123	24.695	21.917	25.260	34.575	37,2
2	ABD	9.818	10.729	10.892	10.176	15.775	17,0
3	Japonya	5.769	6.837	6.435	5.988	7.077	7,6
4	Güney Kore	4.101	4.367	4.712	4.073	4.747	5,1
5	Brezilya	3.861	3.467	3.285	3.198	4.676	5,0
6	Tayvan	1.290	1.310	1.526	1.183	1.947	2,1
7	Peru	1.703	1.859	2.100	1.750	1.793	1,9
8	İspanya	1.658	1.697	1.823	1.174	1.738	1,9
9	Hollanda	1.606	1.578	1.630	1.312	1.506	1,6
10	Meksika	1.195	1.351	1.393	1.135	1.480	1,6
32	Türkiye	284	330	222	230	234	0,3
	İlk 10 Toplam	49.124	57.890	55.712	55.250	75.313	81,1
	Diğerleri	17.428	17.937	17.068	14.715	17.575	18,9
	Dünya	66.552	75.827	72.780	69.965	92.888	

Kaynak: Trademap

İthalat Pazarları (x milyon USD)

- İthalat yaptığı ülkeler coğrafi olarak çeşitlilik göstermektedir.
- Çin'den ithalatını ağırlıklı olarak elektrikli makine ve teçhizat ve bunların aksam ve parçaları; ses kaydediciler ve çoğaltıcılar, televizyon, nükleer reaktörler, kazanlar; parçaları oluşturmaktadır.
- ABD'den ithalatının büyük kısmını mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler; maden, makine, mekanik cihazlar, nükleer reaktörler, kazanlar; parçaları oluşturmaktadır.

Sıra	İhracatçılar	2017	2018	2019	2020	2021	2021 Pay (%)
1	Çin	13.382	15.436	15.236	15.784	26.374	27,7
2	ABD	11.023	13.342	15.770	12.276	18.772	19,7
3	Brezilya	5.678	6.758	6.301	4.718	8.166	8,6
4	Arjantin	2.903	3.364	4.218	3.577	5.566	5,8
5	Almanya	2.560	2.911	2.826	2.319	3.383	3,6
6	Meksika	2.031	2.311	2.149	1.683	2.493	2,6
7	İspanya	1.373	1.627	1.822	1.475	2.229	2,3
8	Japonya	1.664	2.031	2.453	1.067	2.026	2,1
9	Peru	884	1.109	1.277	1.162	1.817	1,9
10	Güney Kore	1.790	1.714	1.530	1.078	1.701	1,8
21	Türkiye	255	386	357	280	627	0,7
	İlk 10 Toplam	43.288	50.602	53.582	45.140	72.525	76,2
	Diğerleri	16.651	18.610	19.245	16.256	22.643	23,8
	Dünya	59.939	69.213	72.828	61.396	95.168	

Kaynak: Trademap

İhraç Ürünleri (x milyon USD)

İhraç ettiği ilk 5 fasıl

26 – Cevherler, cüruf ve kül (31 milyar USD)

74 – Bakır ve bunlardan mamul eşya (23 milyar USD)

08 – Yenilebilir meyve ve kuruyemişler; narenciye veya kavun kabuğu (6 milyar USD)

03 - Balıklar ve kabuklular, yumuşakçalar ve diğer suda yaşayan omurgasızlar (5 milyar USD)

47 - Odun veya diğer lifli selülozik malzemelerin hamurları; geri kazanılmış (atık ve hurda) kağıt (2 milyar USD)

İlk 5 fasılın Şili'nin ihracatındaki payı %74

GTİP	Ürün Adı	2017	2018	2019	2020	2021	2021 Pay (%)
260300	Bakır cevherleri ve zenginleştirilmiş bakır cevherleri	14.910	18.193	17.956	17.476	26.659	28,7
740311	Rafine edilmiş bakırdan katotlar ve katot parçaları	14.615	15.810	13.276	13.509	20.159	21,7
740200	Rafine edilmemiş bakır ve elektrolitik rafine için bakır anotları	2.319	2.256	1.440	1.837	2.496	2,7
260111	Demir cevherleri ve zenginleştirilmiş demir cevherleri (kavrulmuş demir piritleri hariç) (ağlomere edilmemiş)	735	690	619	1.204	2.181	2,3
999999	Başka yerde belirtilmeyen mallar	1.621	1.934	2.019	1.738	1.811	1,9
080929	Kiraz (taze)	359	806	1.073	1.235	1.768	1,9
220421	Üzümden diğer şaraplar (köpüklü hariç) ve fermantasyonu alkol ile önlenmiş/durdurulmuş üzüm şırası; muhtevası =< 2 litre	1.608	1.600	1.533	1.474	1.601	1,7
030441	Pasifik somonları, Atlantik somonları ve tuna somonlarının filetoları; taze veya soğutulmuş	1.070	1.230	1.251	1.093	1.496	1,6
261310	Molibden cevherleri ve zenginleştirilmiş molibden cevherleri; kavrulmuş	773	1.100	1.020	961	1.185	1,3
470321	İğne yapraklı ağaçlardan sodalı veya sülfatlı kimyasal odun hamuru; beyazlatılmış veya yarı beyazlatılmış	1.128	1.600	1.126	864	1.087	1,2
İlk 10 Ürün Toplamı		39.138	45.218	41.313	41.392	60.443	65,1
Diğerleri		27.414	30.609	31.467	28.573	32.445	34,9
TOPLAM		66.552	75.827	72.780	69.965	92.888	

İthal Ettiği Ürünler (x milyon USD)

GTİP	Ürün Adı	2017	2018	2019	2020	2021	2021 Pay (%)
271019	Diğer yağlar ve müstahzarlar	3.104	4.048	5.380	3.729	6.466	6,8
270900	Ham petrol (petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar)	3.279	4.279	4.659	2.646	4.751	5,0
851712	Hücreli aklar için telefonlar, cep telefonları veya diğer kablosuz aklar için	1.426	1.419	1.279	1.374	2.023	2,1
870322	Binek otomobilleri ve insan taşımaya mahsus motorlu diğer taşıtlar; sadece benzinli, taşıma kapasitesi < 10 kişi, 1000 cm ³ < silindir hacmi <= 1500cm ³	1.002	1.226	1.219	746	1.945	2,0
870421	Eşya taşımaya mahsus sadece dizel veya yarı dizel motorlu diğer taşıtlar; brüt ağırlığı <= 5 ton	1.163	1.451	1.486	833	1.797	1,9
270112	Bitümenli taşkömürü (aglomere edilmemiş)	1.019	1.161	1.174	870	1.689	1,8
271111	Doğal gaz (sıvılaştırılmış)	944	1.114	1.381	1.097	1.676	1,8
020130	Büyükbaş hayvanlarının kemiksiz etleri; taze veya soğutulmuş	898	991	949	948	1.465	1,5
847130	Portatif otomatik bilgi işlem makinaları (en az bir merkezi işlem birimi, bir klavye ve bir ekrandan oluşan ve ağırlığı <= 10 kg)	556	559	609	847	1.412	1,5
271112	Propan (sıvılaştırılmış)	463	532	641	677	1.318	1,4
İlk 10 Ürün Toplamı		13.855	16.779	18.776	13.768	24.542	25,8
Diğerleri		46.085	52.434	54.051	47.628	70.626	74,2
TOPLAM		59.939	69.213	72.828	61.396	95.168	

İthal ettiği ilk 5 fasıl

27 – Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar **(17 milyar USD)**

84 – Kazanlar, makinalar, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları **(10 milyar USD)**

85 – Elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı **(9 milyar USD)**

87- Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki araçlar ve bunların parça ve aksesuarları **(9 milyar USD)**

39- Plastikler ve bunlardan mamul eşya **(3 milyar USD)**

Bu 5 fasılın Şili'nin ithalatındaki payı **%54**

Türkiye'nin Şili'ye İhracatı (x bin USD)

İhraç ettiğimiz ilk 5 fasıl

72 – Demir ve çelik (194 milyon USD)

87-Motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı (83 milyon USD)

84 – Makineler, mekanik cihazlar, nükleer reaktörler, kazanlar; parçaları (49 milyon USD)

39 – Plastikler ve bunlardan mamul eşya (48 milyon USD)

73- Demir veya çelikten eşyalar (32 milyon USD)

İlk 5 fasılın Şili'ye ihracatımızdaki payı %64

GTİP	Ürün Açıklaması	2017	2018	2019	2020	2021	2021 Pay (%)
'721420	Demir/alaşımsız çelikten çubuklar; sıcak haddeme sırasında çentik, yiv, oluk gibi şekil bozuklukları bulunan veya haddelendikten sonra burulmuş	33.582	61.121	39.963	11.641	131.333	20,9
'870421	Eşya taşımaya mahsus sadece dizel veya yarı dizel motorlu diğer taşıtlar; brüt ağırlığı <= 5 ton	18.633	23.878	18.238	11.112	45.117	7,2
'391620	Vinil klorür polimerlerinden monofiller (enine kesitin en geniş yeri 1 mm'yi geçen), ince ve kalın çubuklar ve profiller (daha ileri bir işlem görmemiş)	9.456	11.443	11.451	10.463	24.468	3,9
'870210	Otobüs, midibüs, minibüs; sadece dizel veya yarı dizel motorlu, taşıma kapasitesi >= 10 kişi	11.087	26.730	23.437	10.338	20.428	3,3
'721310	Demir/alaşımsız çelikten sıcak haddelenmiş, kangal halinde filmaşın; haddelenirken üzerlerinde çentik, yiv, oluk veya diğer şekil bozuklukları bulunan	7.263	13.140	15.089	4.704	16.170	2,6
'570242	Dokunmuş halılar ve yer kaplamaları; sentetik ve suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan, tufte/floke edilmemiş	5.874	5.543	4.621	4.732	14.266	2,3
'271320	Petrol bitümenli	0	0	12.473	0	11.350	1,8
'441192	Ağaçtan veya diğer odunsu maddelerden diğer lif levhalar; yoğunluğu > 0,8 gr/cm3	70	193	393	1.441	11.044	1,8
'850710	Pistonlu motorlar için kurşun asitli starter akümülatörler	901	2.330	2.020	3.313	9.091	1,4
'721621	Demir veya alaşımsız çelikten L şeklinde profiller; sıcak haddelenmiş veya sıcak çekilmiş, yükseklikleri < 80mm	3.290	7.659	4.053	3.867	8.571	1,4
İlk 10 Ürün Toplamı		90.156	152.037	131.738	61.611	291.838	46,5
Diğerleri		164.470	234.169	225.244	218.817	335.523	53,5
TOPLAM		254.626	386.206	356.982	280.428	627.361	

Kaynak: Trademap

EĞİTİM VE EKONOMİK ARAŞTIRMALAR ŞUBESİ

GAİB'in Şili'ye İhracatı (x bin USD)

- GAİB'in Şili'ye ihracatı 16 milyon USD
- En önemli ihraç ürünümüz «**dokunmuş halılar ve yer kaplamaları**» ve o da 2021 yılında artış göstererek **8 milyon USD** şeklinde gerçekleşmiştir.
- Genel olarak üyelerimizin Şili'ye ihracatı düşük seviyelerde olsa da önemli bir pazar olarak değerlendirilebilir.

GTİP	Ürün Adı	2017	2018	2019	2020	2021	2021 Pay (%)
570242	Dokunmuş halılar ve yer kaplamaları; sentetik ve suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan, tufte/floke edilmemiş	3.776	2.426	2.221	2.893	8.037	48,8
392119	Diğer plastiklerden levha, yaprak, film, folyo ve şerit (gözenekli)	0	0	0	0	1.315	8,0
190219	Makarna; pişirilmemiş, yumurta içermeyen (doldurulmamış)	402	341	2.591	8.873	1.127	6,8
391620	Vinil klorür polimerlerinden monofiller (enine kesitin en geniş yeri 1 mm'yi geçen), ince ve kalın çubuklar ve profiller (daha ileri bir işlem görmemiş)	332	273	182	209	831	5,0
180690	Kakao ve çikolata içeren diğer gıda müstahzarları (ambalajda <= 2 kg)	19	67	56	253	783	4,7
İlk 5 Ürün Toplamı		4.530	3.107	5.049	12.227	12.093	73,4
Diğerleri		3.293	2.352	2.933	3.539	4.393	26,6
Tüm Ürünler		7.823	5.460	7.983	15.765	16.486	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıt Sistemi

SEÇİLİ GTİPLERDE ŞİLİ’NİN İTHALATÇILARI VE VERGİ ORANLARI

Seçili GTİP'lerde Rekabet Koşulları

Türkiye ve GAİB açısından öne çıkan 9 üründe Şili'nin ürün tedarik ettiği ülkeler ve önemli tedarikçilere Şili tarafından uygulanan tarifeler incelenmiştir.

Sıra No	GTİP	Açıklaması
1	721420	Demir/alaşımsız çelikten çubuklar; sıcak haddelendirme sırasında çentik, yiv, oluk gibi şekil bozuklukları bulunan veya haddelendikten sonra burulmuş
2	870421	Eşya taşımaya mahsus sadece dizel veya yarı dizel motorlu diğer taşıtlar; brüt ağırlığı <= 5 ton
3	391620	Vinil klorür polimerlerinden monofiller (enine kesitinin en geniş yeri 1 mm'yi geçen), ince ve kalın çubuklar ve profiller (daha ileri bir işlem görmemiş)
4	870210	Otobüs, midibüs, minibüs; sadece dizel veya yarı dizel motorlu, taşıma kapasitesi >= 10 kişi
5	721310	Demir/alaşımsız çelikten sıcak haddelenmiş, kangal halinde filmaşın; haddelenirken üzerlerinde çentik, yiv, oluk veya diğer şekil bozuklukları bulunan
6	570242	Dokunmuş halılar ve yer kaplamaları; sentetik ve suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan, tufte/floke edilmemiş
7	392119	Diğer plastiklerden levha, yaprak, film, folyo ve şerit (gözenekli)
8	190219	Makarna; pişirilmemiş, yumurta içermeyen (doldurulmamış)
9	180690	Kakao ve çikolata içeren diğer gıda müstahzarları (ambalajda <= 2 kg)

HS'721420 - Demir/alaşımsız çelikten çubuklar; sıcak haddeleme sırasında çentik, yiv, oluk gibi şekil bozuklukları bulunan veya haddelendikten sonra burulmuş
(x bin USD)

Sıra No	İhracatçılar	2017	2018	2019	2020	2021	2021 Pay (%)	Şili tarafından uygulanan tarife (%)
1	Türkiye	33.328	50.107	83.516	26.677	123.326	88,9	0
2	Peru	21	0	0	0	5.827	4,2	0
3	Çin	58	44	0	82	999	0,7	0
4	Almanya	558	516	437	181	441	0,3	0
5	Avustralya	0	0	0	0	69	0,0	0
	Dünya	53.362	93.685	64.212	34.671	138.777		

Şili Ülke Raporu

HS'870421 - Eşya taşımaya mahsus sadece dizel veya yarı dizel motorlu diğer taşıtlar; brüt ağırlığı ≤ 5 ton
(x bin USD)

Sıra No	İhracatçılar	2017	2018	2019	2020	2021	2021 Pay (%)	Şili tarafından uygulanan tarife (%)
1	Arjantin	184.641	279.529	327.975	194.392	433.438	24,1	0
2	Çin	44.124	67.355	84.705	70.173	429.922	23,9	0
3	Tayland	370.392	437.575	404.671	240.817	257.522	14,3	0
4	Meksika	159.946	183.602	216.684	101.238	160.979	9,0	0
5	Güney Kore	160.690	180.705	139.368	75.121	137.531	7,7	0
9	Türkiye	18.633	23.878	18.238	11.112	45.117	2,5	0
	Dünya	1.162.834	1.450.637	1.485.538	833.314	1.797.129		

HS'391620 - Vinil klorür polimerlerinden monofiller (enine kesitinin en geniş yeri 1 mm'yi geçen), ince ve kalın çubuklar ve profiller (daha ileri bir işlem görmemiş)
(x bin USD)

Sıra No	İhracatçılar	2017	2018	2019	2020	2021	2021 Pay (%)	Şili tarafından uygulanan tarife (%)
1	Türkiye	9.456	11.443	11.451	10.463	24.468	47,6	0
2	Çin	3.159	4.305	3.729	3.439	7.301	14,2	0
3	Kolombiya	7	1.366	6.437	2.777	6.739	13,1	0
4	Almanya	1.948	2.976	2.196	2.135	3.516	6,8	0
5	Arjantin	754	925	1.271	769	3.174	6,2	0
	Dünya	19.663	24.316	29.549	21.083	51.361		

Şili Ülke Raporu

HS'870210 – Otobüs, midibüs, minibüs; sadece dizel veya yarı dizel motorlu, taşıma kapasitesi ≥ 10 kişi
(x bin USD)

Sıra No	İhracatçılar	2017	2018	2019	2020	2021	2021 Pay (%)	Şili tarafından uygulanan tarife (%)
1	Brezilya	216.502	268.121	306.776	241.913	145.963	54,0	0
2	Çin	36.733	47.610	51.261	28.170	39.749	14,7	0
3	Almanya	15.807	16.149	21.317	11.537	29.053	10,7	0
4	Türkiye	11.087	26.730	23.437	10.338	20.428	7,6	0
5	Güney Kore	34.525	25.542	29.209	16.413	15.189	5,6	0
	Dünya	342.909	411.883	474.601	381.998	270.297		

Şili Ülke Raporu

HS'721310 - Demir/alaşımsız çelikten sıcak haddelenmiş, kangal halinde filmaşın;
haddelenirken üzerlerinde çentik, yiv, oluk veya diğer şekil bozuklukları bulunan
(x bin USD)

Sıra No	İhracatçılar	2017	2018	2019	2020	2021	2021 Pay (%)	Şili tarafından uygulanan tarife (%)
1	Türkiye	8.121	8.494	27.658	18.053	13.284	80,7	0
2	Arjantin	0	3.397	2.297	899	2.058	12,5	0
3	Meksika	7.389	10.973	9.360	9.226	904	5,5	0
4	Çin	0	0	0	0	220	1,3	0
5	Brezilya	1.129	978	0	0		0,0	0
	Dünya	17.903	23.842	39.314	28.179	16.466		

Şili Ülke Raporu

HS'570242 - Dokunmuş halılar ve yer kaplamaları; sentetik ve suni dokumaya elverişli maddelerden, hav yapısında, hazır eşya halinde olan, tufte/floke edilmemiş
(x bin USD)

Sıra No	İhracatçılar	2017	2018	2019	2020	2021	2021 Pay (%)	Şili tarafından uygulanan tarife (%)
1	Türkiye	5.874	5.543	4.621	4.732	14.266	63,9	0
2	Belçika	1.787	2.512	1.574	894	1.661	7,4	0
3	Çin	415	461	947	724	1.611	7,2	0
4	Mısır	206	663	420	568	1.393	6,2	6
5	ABD	84	150	77	59	284	1,3	0
	Dünya	8.497	9.778	8.278	6.480	22.314		

HS'392119 - Diğer plastiklerden levha, yaprak, film, folyo ve şerit (gözenekli) (x bin USD)

Sıra No	İhracatçılar	2017	2018	2019	2020	2021	2021 Pay (%)	Şili tarafından uygulanan tarife (%)
1	Çin	3.329	3.561	2.997	1.666	2.211	21,6	0
2	Almanya	1.120	1.616	1.588	2.065	1.945	19,0	0
3	Türkiye	9	57	0	24	1.319	12,9	0
4	ABD	4.721	2.723	660	886	956	9,3	0
5	Meksika	782	729	824	638	865	8,4	0
	Dünya	13.173	10.521	8.609	7.125	10.249		

HS'190219 - Makarna; pişirilmemiş, yumurta içermeyen (doldurulmamış) (x bin USD)

Sıra No	İhracatçılar	2017	2018	2019	2020	2021	2021 Pay (%)	Şili tarafından uygulanan tarife (%)
1	Arjantin	9.974	15.011	13.735	13.063	12.900	33,6	0
2	Peru	14.957	14.235	16.759	15.612	8.469	22,0	0
3	İtalya	2.977	3.858	6.593	7.635	6.849	17,8	0
4	Kosta Rika	1.617	1.423	1.684	2.191	2.328	6,1	0
5	Türkiye	402	354	2.811	10.865	1.578	4,1	6
	Dünya	31.644	36.752	44.400	56.251	38.440		

HS'180690 - Kakao ve çikolata içeren diğer gıda müstahzarları (ambalajda <= 2 kg) (x bin USD)

Sıra No	İhracatçılar	2017	2018	2019	2020	2021	2021 Pay (%)	Şili tarafından uygulanan tarife (%)
1	Brezilya	3.479	6.479	7.792	9.428	21.747	23,9	0
2	ABD	6.792	7.364	7.970	7.238	11.657	12,8	0
3	Almanya	4.439	7.265	5.353	6.653	6.096	6,7	0
4	Arjantin	3.637	2.518	2.500	2.759	5.911	6,5	0
5	Belçika	3.245	3.706	3.915	3.395	5.566	6,1	0
12	Türkiye	33	159	488	768	2.443	2,7	6
	Dünya	39.193	50.735	50.852	54.187	91.002		

Özet Pazar Bilgileri

Dış Ticaret Mevzuatı

- Dünya gayrisafi hasılasının %88'ini, dünya nüfusunun %65'ini temsil eden 65 ülke/ticari blok ile arasında toplam 32 Serbest Ticaret Anlaşması yürürlükte olan Şili, dünyada en fazla sayıda serbest ticaret anlaşması imzalamış ülke olup gayrisafi yurtiçi hasılasının yaklaşık %60'ını, ihracatının ise %95'ini Serbest Ticaret Anlaşmalarının kapsadığı ürün ve hizmetlerin ticaretinden karşılamaktadır. <https://www.subrei.gob.cl/acuerdos-comerciales/acuerdos-comerciales-vigentes>
- Gümrük Mevzuatı gereği, ithalatı kanunen yasak olan asbest içeren ürünler, pornografik ürünler, kullanılmış araç ve motosiklet, kullanılmış lastik gibi ürünlerin haricinde her ürünün ithali mümkün olup bazı ürünlerin ithali ise ilgili kamu kurumlarının ön incelemesine ve lisansına tabiidir. İthali izne tabi ürünlere ilişkin detaylı bilginin [ilgili adresten](#) görüntülenmesi mümkündür.

Dış Ticaret Mevzuatı

- İthalat yasakları çevre, insan, hayvan ve bitki sağlığı mülahazalarına bağlı olarak uygulanmakta olup **keyfi ve ayrımcı nitelikte teknik engel bulunmamaktadır**. Ateşli silahlar, canlı hayvan, bitkisel ve hayvansal ürünler, alkollü ve alkolsüz içkiler, gübreler ve tarımsal ilaçlar, gıda, ilaç ve kozmetik gibi ürünlerin ithali ise ilgili kamu kurumlarının ön incelemesine ve lisansına tabiidir.
- Her ne kadar mevcut Serbest Ticaret Anlaşması kapsamında mücevher sektöründe gümrük vergileri sıfırlanmış olsa da ithalatta **malın gümrük değeri + KDV bedeli üzerinden %15 oranında ek vergi alınmaktadır**. Benzer şekilde, aynı uygulama Şili Gelir İdaresi (SII) tarafından belirlenen kaliteli halılar, kilimler ve kaliteli deriler için de geçerlidir.

Dış Ticaret Mevzuatı

- Ülkemizden Şili'ye kanatlı eti, süt ürünleri, sığır eti, kümes hayvanları eti, domuz eti, her türlü işlenmiş et ürünleri, bal, yumurta, genetik materyal ve canlı hayvanlara ilişkin ihracat halihazırda gerçekleştirilememektedir. Ülkemizin söz konusu ürünlere yönelik Şili'ye ihracatının başlayabilmesi için her bir sektöre ilişkin pazar açılış sürecinin başlatılması ve tamamlanması gerekmekte olup ilk olarak bu hususta ülkemizin yetkili bitki ve hayvan sağlığı otoritesince [Şili Tarım Bakanlığına](#) bağlı Tarımsal ve Hayvansal Koruma Genel Müdürlüğüne (SAG) ihraç edilecek ilgili ürünlere ilişkin talebin resmi olarak iletilmesi, Türkiye'deki ilgili endüstrinin sıhhi durumunun değerlendirilmesini müteakip, olumlu sonuç alınması halinde, Şili'nin ön koşullarına göre bir sağlık sertifikası anlaşması imzalanması, son adımda ise, ilgili ürünleri ihraç etmek isteyen her bir firmanın yetkilendirilerek fiili olarak ihracata başlayabilmeleri için SAG ve Türkiye resmi veterinerlik birimlerinin bizzat bu firmaları/tesisleri yerinde denetlemeleri gerekmekte olup denetleme masraflarının ise bu konuda talepte bulunan şirketler tarafından karşılanması beklenmektedir.

Dış Ticaret Mevzuatı

- **1.000 ABD doları (FOB) üzerindeki ithalatta** gümrük komisyoncusuyla çalışmak yasal bir zorunluluk olup ithalat prosedürlerine ilişkin bilginin Şili Gümrük idaresinin [web sitesinden](#) incelenmesi yararlı olacaktır.
- İhracat rejiminin bir parçası olarak ihraç edilecek tüm mallarda Gümrük İdaresinin evrak bazlı kontrolü gerekmekte olup "**Documento Unico de Salida -(DUS)**" adlı belgenin ihracatın yasal nitelik taşıdığını teminen gerekli onay alınmak üzere ihracatçı tarafından Gümrük İdaresine ibrazı gereklidir. Yine, **2000 ABD doları (FOB) üzerindeki ihracatlarda gümrük komisyoncusuyla çalışmak yasal bir zorunluluktur.**

Dış Ticaret Mevzuatı

- Şili'de "dahilde işleme" amaçlı ülkeye geçici giriş yapan mallara yönelik basitleştirilmiş Dahilde İşleme Rejimi olarak nitelenebilecek bir rejim **(Declaración de Admisión Temporal para Perfeccionamiento Activo-DATPA)** uygulanmakta olup bu kapsamda, ihracatçılar hammadde niteliği taşıyan ya da ihraç edilecek bir malda kullanılacak yedek parça niteliği taşıyan malların ithalatında ödedikleri vergilerin iadesi imkanına sahiptir. Ayrıca **DATPA kapsamında, ihraç koşulu aranmak suretiyle, imalatçı firmaların, yurtdışından vergi ve KDV'den muaf hammadde, yarı mamul madde ya da yedek parça ithalatına imkan tanınmaktadır.**
- Tarife yapısı oldukça homojen olan **Şili'de, MFN bazlı gümrük vergisi oranı** (Derecho Ad Valorem/Arancel Aduanero) **sabit %6 oranında uygulanmaktadır.** Buğday, buğday unu ve şekerde ise fiyat bandı uygulaması mevcuttur. **Bağlı tarife** (bound tariffs) **oranı genelde %25 olup bazı ürünlerde %31.5 ve %98 olarak uygulanmaktadır.**

Dış Ticaret Mevzuatı

- Tüm yerli ürünler gibi ithal ürünler de KDV (Impuesto al Valor Agregado -IVA)'ye tabi olup **KDV oranı %19'dur**. Ayrıca, “**impuesto adicional-ek vergi**” uygulamasına tabi ürünler de olup bunlar arasında **altın, platin, değerli taş ve mücevherler, halı, konserve havyar** için gümrük vergisi eklenmiş eşyanın gümrük değeri **(CIF) üzerinden %15 oranında**; endüstriyel, madencilik veya tarımsal kullanım veya ışık sinyalizasyonu için olanlar hariç olmak üzere havai fişek vb. maddeler için **%50 oranında**; işlenmiş tütün (tabaco elaborado) için **%59,7**; puro için **%52,6**; maden suları, suni içecek ve şuruplar için **%10**; şarap, şampanya ve bira gibi alkollü içkiler için **%20,5**; likör, pisco, viski, vermut gibi alkollü içkiler için ise **%31.5** oranında ilave vergi alınmaktadır.
- https://www.aduana.cl/preguntas-frecuentes-importaciones/aduana/2007-02-28/161116.html#vtxt_cuerpo_T5

Dış Ticaret Mevzuatı

- INN (Instituto Nacional de Normalizacion-<https://www.inn.cl/>), Şili’de standartların (Normas Chilenas-NCHs), teknik düzenlemelerin (normativo tecnico) geliştirilmesi ve uygulanması, uygunluk değerlendirme, akreditasyon ve metroloji alanlarında faaliyet göstermektedir.
- İnşaat, gıda ürünleri, gibi farklı ürün gruplarında sağlık, güvenlik ve kalitenin temini mülahazalarıyla geliştirilmiş önemli ölçüde standardın bulunduğu Şili’de, **standart geliştirilmesi süreci doğrudan INN inisiyatifi ile olabileceği gibi, bu hususta, kamu ya da özel sektör tarafından INN’ye yapılan başvuru ile de başlatılabilmektedir.**
- **Standart geliştirilmesi sürecinde, eğer ilgili alanda geliştirilmiş bir uluslararası standart var ise, bu büyük ölçüde esas alınmakta, mevcut değilse, bölgesel standartlar, özel sektör kuruluşlarınca geliştirilmiş standartlar taranabilmektedir.** Hazırlanan standart INN websitesi üzerinden kamuoyunun dikkatine sunulmakta, toplanan kamuoyu görüşleri, ilgili standardı geliştirmek üzere INN bünyesinde oluşturulmuş teknik komitenin dikkatine taşınmaktadır.

Dış Ticaret Mevzuatı

- And Dağları, Pasifik Okyanusu ve Atacama Çölü'nün yarattığı doğal bariyerin ülkeye zararlıların gelmesini önlemesi nedeniyle, meyve ve sebze yetiştiriciliği anlamında son derece avantajlı koşullara sahip olan Şili'de, bu özelliğin devamlılığını sağlayacak şekilde **zararlıların ülkeye girişine karşı Tarım Bakanlığı'na bağlı Servicio Agrícola y Ganadero- SAG -Hayvansal ve Tarımsal Koruma Genel Müdürlüğü (<http://www.sag.cl/>)** tarafından ithalatta çok sıkı kontroller uygulanmaktadır.
- Canlı hayvan, hayvansal ve bitkisel ürünlerin ithalatında ve transitinde SAG denetimi sıkı bir şekilde uygulanmakta olup **tüm hayvansal ve bitkisel ürünlerin ithalatında, menşe ülkesi tarafından düzenlenmiş geçerli hayvan ve bitki sağlığı sertifikalarının mevcudiyeti aranmaktadır.** SAG, gerekli sağlık kontrollerini/denetimlerini yerine getirmek üzere CPE (Cuarentena Posentrada- giriş sonrası karantina tedbiri) de uygulamakta, bitki ve tohumların ithalatındaki denetimler IPPC (Uluslararası Bitki Koruma Konvansiyonu, <https://www.ippc.int/en/>) uyarınca yerine getirilmektedir.

Dış Ticaret Mevzuatı

- **Alkollü ve alkolsüz içkiler, gübreler ve tarımsal ilaçlar için SAG'dan ithalat öncesinde onay alınması gerekmektedir.** Bu onay sırasında ihracatçı ülkenin ilgili otoriteleri tarafından onaylanmış orijinal belgelerin tasdikli İspanyolca tercümelerinin sunulması gerekmektedir.
- Taze meyve ve sebze, ahşap ve deriden mamul eşyalar, salgın hastalık ve tarım zararlılarının tespiti amacıyla SAG tarafından her sevkiyatta kontrol edilmektedir. Herhangi bir olumsuzlukla karşılaşılması durumunda SAG, ürünlerin gazla ilaçlanmasına (fumigasyon), reddine, hatta imhasına karar verebilmektedir.
- **Şili Tarım Bakanlığına bağlı ACHIPIA** (Agencia Chilena para la Inocuidad y Calidad Alimentaria-<http://www.achipia.cl>), gıda güvenliği, gıda hijyeni ve kalitesinden sorumlu olup bu amaçla, gıda etiketlemesine ilişkin öneriler getirebilmekte, risk bazlı piyasa denetimlerinde bulunabilmektedir.

Dış Ticaret Mevzuatı

- **Ecza, gıda, kozmetik ve ilaçlarda Şili Sağlık Bakanlığı'na bağlı Instituto de Salud Pública, ISP (Kamu Sağlığı Enstitüsü, <http://www.ispch.cl/>) tarafından incelenmesi ve onay verilmesi gerekmektedir.** Tahlil ve onay süreci ürünün tipine bağlı olarak 3 ila 12 ay arasında sürebilmektedir. Sağlık alanında Şili'de ABD'nin Food and Drug Administration, FDA (Gıda ve İlaç Yönetimi) standartlarının uygulanması sebebiyle FDA'den alınmış bir ruhsatın varlığı inceleme süresini önemli ölçüde kısaltsa da tamamen ortadan kaldırmamaktadır.

Dış Ticaret Mevzuatı

- 2016 yılı Haziran ayından bu yana gıdaların içerdikleri yağ, tuz, şeker ve kalori miktarına göre etiketlenmesi zorunlu hale gelmiştir. Spesifik olarak çikolata-şekerleme sektörünü de yakından ilgilendiren, 27 Haziran 2016 tarihi itibarıyla yürürlük kazanan **Gıda Etiketlemesine ilişkin düzenleme** (Law No 20.606), **tüm gıda ürünleri etiketlerinin, katkı maddeleri dahil tüm muhteviyatı içerecek şekilde düzenlenmesini, besin değerlerine ilişkin bilgi ihtiva etmesini, eğer bu öğeler Sağlık Bakanlığınca belirlenmiş limitlerin üzerinde ise de, ayrıca belirtilmesini öngörmektedir.**
- İlgili mevzuat gereği, **şeker ve yağ oranı ile kalori açısından yüksek gıda ürünlerinin bu özelliklerinin üründe ayrıca İspanyolca ve diğer dillerde gösterilmesi, bu nitelikteki ürünlerin 14 yaş altındaki çocuklara satışının yasaklanması da söz konusu olmuştur.** Mevzuata bağlı olarak, çocuklar açısından ürünü cazip kılacak paket dizaynı ile satış yapılması ile ilk ve orta öğrenim düzeyindeki eğitim kurumlarında bu tür ürünlerin satışı yasaklanmış, bu tür ürünlere ilişkin TV reklamlarının saati bu yaş grubunun TV izleme sıklığına göre ayarlanmıştır.
<https://www.minsal.cl/reglamento-de-la-ley-de-etiquetado-de-alimentos-introduccion/>

Ülkemizle İmzalanan İkili Anlaşmalar

Anlaşma Adı	İmza Tarihi	Resmi Gazete Tarihi ve Sayısı
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik, Teknik ve Bilimsel İşbirliği Anlaşması	09.10.1989	08.12.1989 / 20366
Türkiye Cumhuriyeti ile Şili Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Anlaşması	14.07.2009	31.12.2010 / 27802 (4. Mükerrer)
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Şili Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Gümrük Konularında İşbirliği ve Karşılıklı Yardım Anlaşması	19.11.2012	08.05.2015 / 29349
Türkiye-Şili Karma Komitesi Birinci Dönem Toplantısı Mutabakat Zaptı	21.08.1998	08.02.1999 / 23605

Tüketici Tercihleri

- Göreli küçük pazar ölçeğine rağmen **Şili, tüketim eğilimi yüksek bir ülkedir.** Gıda, hazır giyim, kozmetik, ayakkabı, unlu mamul, şekerleme ürünleri, içecek gibi kalemler itibarıyla kişi başına düşen harcamaların diğer Latin Amerika ülkelerinin üzerinde seyrettiği görülmektedir. **Yeni ürün ve marka denemeye açık bir tüketici kitlesi bulunmaktadır.**
- Ticarete açık pazar yapısı, yerli üretimin belirli alanlarla kısıtlı olması gibi etmenlerin, Şili'yi hemen her tür mamul madde anlamında uluslararası markaların hakimiyetine bıraktığı tespitinde bulunmak mümkündür. Bu durum tüketici tercihlerini de etkilemektedir. Nitekim, **hemen her sosyal kesimde “markaya” dayalı tüketim bir prestij göstergesi olarak algılanmakta ve tercih edilmektedir.**

Tüketici Tercihleri

- Trafik yoğunluğu gibi nedenlerle zamandan tasarruf etmek adına, genellikle tek bir noktadan alışveriş yapmayı tercih ettikleri görülmektedir. Şehrin zengin muhitlerinde ise daha ziyade **“butik” şeklinde faaliyet gösteren lüks mağazalardan alışverişler yaygındır.** Ancak, pazarın hala Çin kaynaklı ithalata teslim olduğu, pek çok ürün segmentinde, geniş kitlelere hitap eden düşük fiyatlı ürünlerin tercih edildiği söylenebilir.
- Obezite yaygınlığı nedeniyle, tüm gıda ürünlerinde gıdanın içerdiği, **“tuz”, “kalori” ve “şeker” oranına göre etiketlemenin zorunlu olduğu ülkede, düşük kalorili/light ürün kullanımı da yaygınlaşmaktadır.**

Tüketici Tercihleri

- Şili'de e-ticaret sektörü son yıllarda ve özellikle Covid-19 pandemisinin yarattığı ivme ile geri dönülemez bir gelişme trendi yakalamıştır. **Latin Amerika ülkeleri incelendiğinde pandemi başlangıcında 2020 yılı içerisinde e-ticaret sitelerinden alışveriş yapanların en fazla artış gösterdiği ülke Şili olmuş olup 2020 yılında e-ticaret yoluyla alışveriş yapanların sayısı bir önceki yıla göre %66.5 oranında artış göstermiştir.**
- **Şili’de e-ticaret pazaryerlerinin %62.8’ine halihazırda fiziki olarak perakende sektöründe varlık gösteren ve aynı zamanda kendi e-ticaret platformlarına sahip olan zincir mağaza devleri (Falabella, Cencosud ve Ripley) hakim iken “pure online players” olarak bilinen ve yalnızca dijital ortamda varlık gösteren firmaların (MercadoLibre gibi) oranının %37.2 olduğu bilinmektedir.** Bu durumda, anılan firmaların ürün çeşitliliği, depolama, dağıtım, lojistik, teknoloji ve marka üstünlüklerini avantaja çevirdikleri açıkça görülmektedir.

Tüketici Tercihleri

- Şili'nin tüketimi artık ihtiyaçları karşılamaya değil, belirli bir sosyal statüyü ifade etmeye hizmet ediyor. Ülkenin büyümesi tüketicilerin daha kaliteli ürünlere sahip olmasını sağlamıştır. Fiyat, satın alma kararlarında ana faktör olmaya devam ediyor, ancak diğer belirleyiciler kalite, dayanıklılık, teknoloji, müşteri hizmetleri, müşteri deneyimi ve bulunabilirlik şeklinde sıralanmaktadır.
- Covid-19 salgını ve Ukrayna'daki savaşa rağmen, tüketici güveni 2021'den beri yükseliş eğiliminde.
- Genellikle tüketiciler, ürünleri bir mağazadan satın almadan önce internette inceler. Tüketiciler genellikle uluslararası markalara açıktır ancak bazı ürünlerde (şarap gibi) yerel markaları tercih edebilirler. Şilililer genellikle markalara pek sadık değiller ve yaklaşık %70'i markalardan bağımsız olduklarını ifade ediyor. Ülkede sosyal ağlara erişim artıyor, ancak çoğunlukla eğlence amaçlı. Ancak, bazı tüketiciler ürün bilgisi istediklerinde marka profillerine başvururlar.

Tüketici Tercihleri

- Tüketim kararlarında çevreye saygı giderek daha fazla önem kazanıyor. Latin Amerika'da, Şili çevre sorunları konusunda farkındalıkları en yüksek olarak kabul edilmektedir.
- Tüketiciler, tükettikleri ürünlerin üzerindeki etiketlere giderek daha fazla önem veriyor.
- İkinci el piyasası, pazarlar veya tasarruf mağazaları aracılığıyla gelişmiştir. Airbnb ve Uber gibi ortak çalışma platformları Şili'de gelişiyor, ancak esas olarak büyük şehirlerde erişilebilirdir.
- Çevrimiçi yiyecek ve içecek satışları 2020'de 1,2 milyar oldu ve %133 arttı (ABD Dış Tarım Servisi).

Pazara İlişkin Muhtelif Bilgiler

- Üretim, ihracat ve istihdama katkısı ile Şili ekonomisinin önemli bileşenlerinden birini tarımsal üretim teşkil etmektedir. Şili, tarımsal üretimde, ülkenin Kuzeyden Güneye 4300 km boyunca uzanan coğrafi koşullarına bağlı iklim çeşitliliğinin avantajını yaşamakta, bu çerçevede **tarımsal ürünlerde çeşitlilik ve farklı/çoklu üretim sezonlarının yanı sıra büyük alıcıların yer aldığı Kuzey Yarıküre ile ters sezon üretime sahip olma (seasonality) imkanı nedeniyle, üretim ve ihracat anlamında şanslı bir konumda bulunmaktadır.**
- Gece ve gündüz arasındaki **“thermal oscillation-termal salınım”** farkına bağlı olarak **meyvelerde doğal olarak gelişen şeker ürünlere farklı bir aroma, koku ve renk vermektedir.** Bu durum özellikle yaş meyve üretiminde Şili’yi ön plana çıkarmaktadır.

Pazara İlişkin Muhtelif Bilgiler

- GSYİH'nın yaklaşık **%3,8 ini doğrudan tarım sektörü** oluşturmakla birlikte sektörün bağlı olduğu diğer hizmetler de dikkate alındığında bu payın dolaylı olarak yaklaşık **%15'e** yükseldiği düşünülmektedir. 2021 yılı içerisinde Şili, **6 milyar dolar değerinde meyve, 5,8 milyar dolar değerinde gıda, 4,8 milyar dolar değerinde somon, 1,6 milyar dolar değerinde ise şarap ihracatı** gerçekleştirmiştir. Şili'nin tarım ürünleri ihracatında, geniş STA ağının önemli bir katkısı bulunduğu belirtilmelidir. 2021 yılı sonu itibariyle tarım ve hayvancılık sektöründe istihdam edilenlerin toplam istihdam içerisindeki oranı **%5,8'dir**.

Pazara İlişkin Muhtelif Bilgiler

- [Şili İhracatı Geliştirme Ajansı ProChile](#) tarafından belirlenen 4 adet üretken sektör arasında bulunan sanayi ve imalat sektöründe **ihracatın %58'i Asya, %15'i Kuzey Amerika, %13'ü Latin Amerika, %13'ü Avrupa ve %1'i Afrika'ya yapılmaktadır.** Birincil sektörlerle dayalı deneyim, ülkenin karşılaştırmalı avantajları, katma değer yaratılması, yenilikçilik, değişen arz ve talebe bağlı olarak yönetim kapasitesi söz konusu sektörde ülkenin güçlü yönlerini oluşturmaktadır.

Pazara İlişkin Muhtelif Bilgiler

- Şili ekonomisine sanayi sektöründen sonra %31,4 oranında katkı sağlayan hizmet sektöründe son 15 yıl içerisinde yıllık ortalama %13'lük büyüme ile önemli bir ihracat potansiyeli yakalanmıştır.
- Son yıllarda, küresel hizmetler alanında sahip olduğu teknoloji ve yetenek ağı ile kendisini Latin Amerika'da bir üs (hub) olarak pazarlayan Şili, uygulamaya koyduğu [“Teknoloji Vizesi-Visa Tech: Talent Attraction Program”](#) kapsamında teknoloji sektöründe faaliyet gösteren girişimcilerin hızlı ve kolay şekilde (15 iş günü) çalışma vizesi alabilmesinin önünü açarak ülkenin beşeri ve entelektüel sermayesini artırmayı hedeflemektedir.

VisaTech

Posicionando a Chile como el imán de
talentos de América Latina

Pazara İlişkin Muhtelif Bilgiler

- Başta bakır olmak üzere, lityum, molibdenum, potasyum, gümüş, iyot gibi maden ve minerallerin önemli üreticisi olan Şili'de 13 bölgede madencilik üretimi yapılmaktadır. Dünya maden rezervleri bakımından **Şili'nin sahip olduğu paylara bakıldığında %54 ile renyum, %44 ile lityum, %23 ile bakır, %10 ile iyot, %8 ile molibden ve %5 ile gümüş öne çıkmaktadır.**
- Enerji alanında net ithalatçı konumunda bulunmakta olan Şili, büyük oranda ithal enerjiye bağımlıdır. Maden açısından çok zengin olmakla beraber **petrol ve doğal gaz kaynakları yetersiz olan Şili enerji ihtiyacının yaklaşık %60'ını ithalat yoluyla karşılamaktadır.**

Pazara İlişkin Muhtelif Bilgiler

- Tarım ve gıda ürünlerinden **bisküvi, şekerli ve çikolatalı mamuller, zeytinyağı, zeytin, maya ve kuru kayısı**; sanayi ürünlerinde ise **demir/çelik çubuklar, traktörler, ısıtması elektrikle olmayan demir-çelik radyatör, jeneratörler, demir/alaşımsız çelikten profil, oto yedek parça, kauçuktan yeni dış lastikler, otomobil ve steysin vagonlar, ev tekstili, ağır iş makine ve cihazlarının aksam ve parçaları ve eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar** Şili pazarında potansiyel arz etmektedir.
- Madencilik ve savunma sanayi sektörlerinde de iki ülke arasında işbirliği imkanları mevcuttur.

İş Yapma Kültürü

- Şilili iş insanları genelde iyi eğitilmiş olup, sık seyahat etmektedirler. **İş görüşmelerinde resmi dil olan İspanyolca ve İngilizce konuşulmaktadır.** Ancak görüşmelere İspanyolca konuşabilen bir personel ya da bir tercüman ile katılım sağlanması tavsiye edilmektedir. Ürünün ve şirketin tanıtımına yönelik materyaller de İspanyolca olarak hazırlanmalıdır. **İngilizce ve İspanyolca olarak düzenlenmiş bir kartvizite sahip olmak oldukça faydalıdır.** Karşılıklı hitap şeklinde soyadı kullanılmaz. Erkekler için Don ve kadınlar için Senora hitaplarından sonra isim söylenmektedir.
- Şilili iş insanları iş görüşmelerinde zamanlamaya önem verilmektedir. **Randevularda genellikle dakik olmalarına rağmen, görüşmelerde aceleci bir tavır sergilenmez.** Şili iş çevrelerinde dış görünüş oldukça önemlidir. Büyük şehirlerde ve belirli sektörlerde iş kıyafeti daha da önemlidir. **Giyim tarzı genelde resmi olup, erkekler için takım elbise ve kravat, kadınlar için ise etek ya da pantolondan oluşan bir takım elbise giyilmesi önerilmektedir.** Erkekler genellikle öğle tatili için dahi ceket giyerek ofisten çıkmaktadırlar.

Dağıtım Kanalları

- Perakende sektörü kaydedilen ekonomik büyümeye paralel önemli ölçüde gelişmiştir. Ülkede yaygın ağlarla **“hipermarket”** veya **“süper market”**, **“çok katlı mağaza”**, **“zincir mağaza”** şeklinde yapılarla faaliyet gösteren perakende sektörünün önemli aktörleri aynı zamanda Arjantin, Peru, Brezilya gibi diğer Latin Amerika ülkelerinde de varlık göstermektedir. Büyük marketler, doğrudan üreticiden ya da distribütör firmalardan alım yapmaktadır. **Özellikle gıda sektöründe, kâr marjını yüksek tutmak üzere, ülkenin yaş meyve sebze konusundaki rekabet avantajı da kullanılarak doğrudan (üreticiden) satın alım tercih edilebilmektedir.** Küçük alıcılar ithalat yoluyla alım yapmaktan ziyade distribütör firmalardan alım yapmayı tercih etmektedir.

Dağıtım Kanalları

- Gelir dağılımındaki adaletsizliğin de etkisiyle, **gelir düzeyi düşük seyreden kesimlerin küçük bakkal-market (almacenes) şeklindeki satış kanallarını da tercih ettikleri görülmektedir.** Tüketim oranının ve nüfusun en yüksek seyrettiği Santiago’da, şehrin zengin kesimlerinde yeni ve uluslararası markalar dominant durumda olup **“butik”** türü mağazalar da yaygındır.
- On-line satış kanalları da son yıllarda oldukça gelişme göstermiş olup özellikle elektronik eşya, giyim eşyası ve gıda sektörüne yönelik e-ticaret ivme kazanmıştır. Kişisel bilgisayar ve internet kullanımındaki artış, mobil telefon kullanımının yaygın olması da bu eğilimi güçlendirmiştir.
- Son yıllarda ve Covid-19 Pandemisinin de etkisiyle özellikle 2020 yılından itibaren ülke genelinde **“Rappi”, “Pedidos Ya”, “Uber Eats”** gibi adrese teslim mobil sipariş uygulamalarının kullanımı da oldukça yaygınlaşmış olup market, restoran ve eczane başta olmak üzere pek çok mağazadan söz konusu uygulamalar vasıtasıyla verilen siparişler motosikletli ve bisikletli kuryeler tarafından tüketicilerin adresine teslim edilmektedir.

Kamu İhaleleri

- 2003 yılından itibaren kamu mal ve hizmet alımlarında, oluşturulan elektronik platform ChileCompra yoluyla hizmet verilen Şili’de, kamu ihale süreci genel anlamda şeffaf ve etkin bir şekilde işletilmektedir. <https://www.chilecompra.cl/>
- Kamu Alımları konusundaki temel mevzuat 30 Temmuz 2003 tarihli Kanundur. (Ley de Compras Publicas-Ley No: 19.886). Kanun, kamu alımlarında elektronik alım sürecinin işletilmesini zorunlu kılmaktadır. Ancak, kamu teşekkülü niteliğindeki kuruluşlar alımlarını kendi mevzuatları uyarınca yapabilmektedir ki bu nitelikteki kuruluşların güncel listesinin [adresinden](#) takibi mümkündür.

Kamu İhaleleri

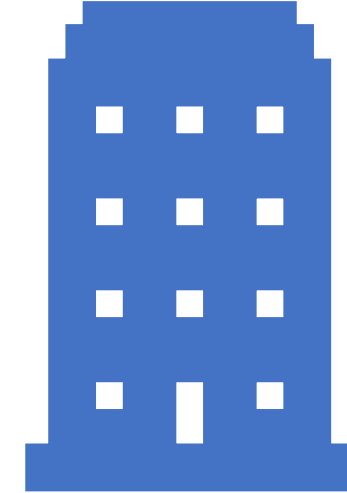
- Kamu alımlarına ilişkin temel anlayış, yerli ve yabancı mal ve hizmet sunucuları arasında bir ayrım gözetilmemesidir. Kamu alımları mevzuatında, yerli mal ve hizmet sunucuları için preferans marjı veya mal, hizmet ve/veya sunucunun menşesine bağlı bir **ayrımcılık söz konusu değildir**. Fiyat, mal ve hizmet sunucuların ilgili alanda deneyimi, ilgili ürünlerin teknik kalitesi, satış sonrası hizmetin mümkün olup olmadığı gibi aynı zamanda ihale şartnamesinde detaylandırılması gerekli objektif kriterler alım sürecinde gözetilmektedir. Öte yandan, ayrımcı bir uygulama olmamakla birlikte, **Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelerin** (Pequeña y Mediana Empresas-PyMEs) kamu alımları sürecine katılımlarının özendirildiği de not edilmelidir.
- Hem mal hem de hizmet alımlarında, farklı düzeylerde yaklaşık 850 kamu biriminin dahil olduğu "ChileCompra", kamu alımları sürecini hem alıcılar hem de tedarikçiler açısından kolaylaştırmak adına Maliye Bakanlığı gözetiminde ancak bağımsız çalışan bir kamu ajansı niteliğindedir. 16 bölgesel ofis aracılığıyla hizmet sunmaktadır. ChileCompra bünyesindeki MercadoPublico platformu üzerinden (<https://www.mercadopublico.cl>) tüm ihale ilanlarına ve ilgili dokümanlara ulaşabilmek mümkündür. Sistemin yaklaşık 150.000 aktif kullanıcısı olduğu bilinmektedir. Sistemden yararlanabilmek için alıcı ve tedarikçilerin sisteme kayıt yaptırmış olması gerekmektedir.

Şirket Kurma Prosedürü

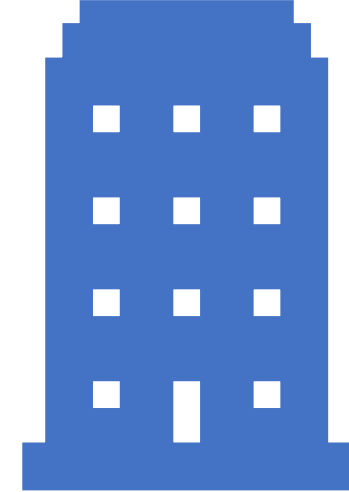
- Şili’de faaliyet gösteren şirket türleri aşağıdaki gibidir:

Şirket Türü	Örnek Şirket İsmi	Şirket Kısaltması
Empresa Individual de Responsabilidad Limitada Sınırlı Sorumlu Şahıs Şirketi	ABC E.I.R.L.	E.I.R.L.
Sociedad de Responsabilidad Limitada Sınırlı Sorumlu/Limited Şirket	ABC LTDA.	LTDA.
Sociedad Por Acciones Anonim Şirket (Halka Açık)	ABC SpA.	SpA.
Sociedad Anónima Cerrada Anonim Şirket (Halka Açık Olmayan)	ABC S.A.	S.A.
Sociedad Anónima de Garantía Recíproca Anonim Şirket (Rücu Kefil)	ABC S.A.G.R.	S.A.G.R.
Sociedad Colectiva Comercial Kollektif Şirket	ABC SCC.	SCC.
Sociedad en Comandita Simple Adi Komandit Şirket	ABC SCS.	SCS.
Sociedad en Comandita por Acciones Hisseli/Sermayesi Paylara Bölünmüş Komandit Şirket	ABC SCA.	SCA.

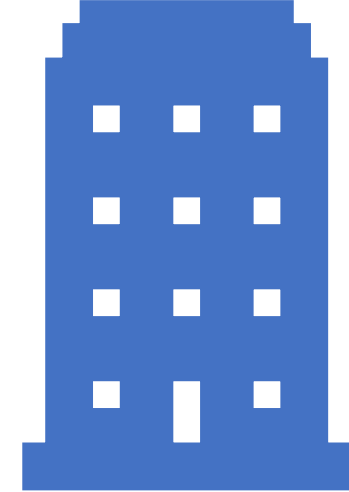
Şirket Kurma Prosedürü

- Yabancı sermaye tarafından yaygın olarak tercih edilen şirket türleri ise şunlardır:
- **Sınırlı Sorumlu Şahıs Şirketi (Empresa Individual de Responsabilidad Limitada-EIRL):** 19.857 sayılı Kanuna tabi olup tek bir gerçek kişi tarafından kurulabilir. Şirketin kurucusu şirketteki sermayesi oranında sorumludur. Şirketin unvanında kurucunun ismi veya şirketin kuruluş amacına uygun başka bir ibare ile EIRL ibarelerinin bulunması gerekir. Kurucusu veya kurununun atadığı bir Genel Müdür tarafından yönetilir. Ortaklar olmadan kendi işini kurmak isteyen girişimciler tarafından veya mikro ölçekli firmalar tarafından tercih edilen şirket tipidir.

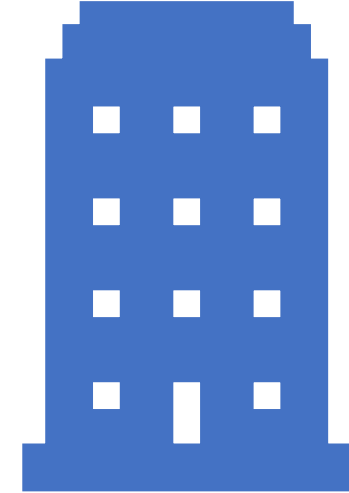
Şirket Kurma Prosedürü

- **Sınırlı Sorumlu/Limited Şirket (Sociedad de Responsabilidad Limitada- LTDA.):** Bu tip şirketler 3.918 sayılı Kanuna ek olarak Ticaret Kanunu ve Medeni Kanuna tabidir. Şirket kuruluşu için minimum sermaye gerekliliği olmayıp, her ortak sermayesi oranında sorumludur. Ortaklar Şilili veya yabancı gerçek veya tüzel kişiler olup en az 2 en fazla 50 ortak gerekmektedir. Şirketin unvanı bir veya birden fazla ortağın adına veya şirketin kuruluş amacına yönelik bir ibareye ek olarak “Limitada” ibaresini içermelidir. Ticaret Siciline (Registro de Comercio del Conservador de Bienes Raíces) kayıt ve kuruluş tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Resmi Gazetede (Diario Oficial) ilanı gereklidir. Aile şirketleri tarafından veya arasında güven ilişkisi bulunan ortaklıklar tarafından tercih edilir.

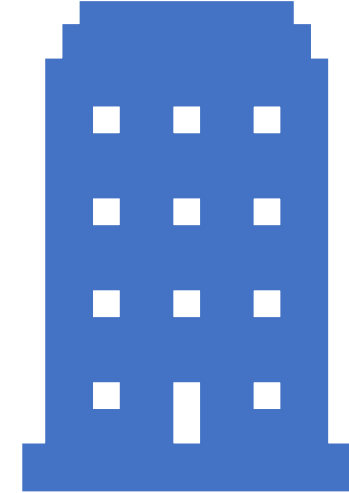
Şirket Kurma Prosedürü

- **Anonim Şirket (Halka Açık Olmayan) (Sociedad Anónima Cerrada-S.A.) & Anonim Şirket (Halka Açık) (Sociedad Por Acciones-SpA):** Bu tip şirketler 18.046 sayılı Kanuna tabi olup şirketin sermayesi genellikle çok sayıda hissedara paylaştırılmış olup her hissedar kendi payı oranında sorumludur. Şirketin unvanı bir veya birden fazla ortağın adına veya şirketin kuruluş **amacına yönelik bir ibareye ek olarak “S.A.” veya “SpA” ibaresini içermelidir.** Ticaret Siciline (Registro de Comercio del Conservador de Bienes Raíces) kayıt ve kuruluş tarihinden itibaren 60 gün içerisinde Resmi Gazetede (Diario Oficial) ilanı gereklidir. **Halka Açık Anonim Şirketler (SpA) en az bir gerçek veya tüzel kişi tarafından kurulabilmekle birlikte en fazla 499 ortağa sahip olabilir.** Halka Açık Olmayan Anonim Şirketler (S.A.) ise en az iki gerçek ve tüzel kişi tarafından kurulabilir. Yine SpA’lar en az bir yönetici veya yönetim kurulu tarafından yönetilebilirken S.A.’lar, hissedarlar tarafından seçilmiş bir yönetim kurulu tarafından yönetilir. Yüksek sermaye gerektiren veya risk sermayesi çekmek isteyen firmalar tarafından tercih edilir.

Şirket Kurma Prosedürü

- Şili vatandaşları gibi, yabancı gerçek veya tüzel kişinin herhangi bir ekonomik faaliyette bulunabilmesi için öncelikle, bir çeşit vergi kimlik numarası olan RUT (Rol Unico Tributario) sahibi olması gerekmektedir. Yatırımcılar Şili'de istedikleri şekilde (ister bir temsilci aracılığıyla ya da mevcut şirketin yerel bir şubesini açarak) bir engelleme olmaksızın faaliyet gösterebilirler. Tek şart Şili hukukuna göre yatırım başlamadan önce Şili Gelir İdaresi'nden (Servicio Impuestos Internos-SII) (www.sii.cl) bir Vergi Kimlik Numarası -RUT almalarıdır. SII'lar bölgesel olarak faaliyet göstermekte olup, müracaatın herhangi birine yapılması yeterli olmakta; akabinde, yine buraya müracaat edilerek ticari faaliyete başlanıldığı bildirilmelidir.
- Yabancı yatırımcılar için de RUT, yatırım türünden bağımsız olarak gerekmekte olup bir Şirkete ortaklık yoluyla veya hissedar olarak katılmak isteyen gerçek ve tüzel kişilerin de RUT tanımlatmaları gerekmektedir.
- RUT alınmasını takiben şirket türünün belirlenmesi sonrasında Şili'de geleneksel yolla şirket kurulabileceği gibi "Tu Empresa en un Dia-Bir Günde Şirket Kur" [online platformu](#) aracılığıyla da basit bir şekilde kurulabilmektedir.

Pasaport ve Vize İşlemleri

Genel bir norm olarak, Şili'ye girmek için geçerli bir pasaport sahibi olmak gereklidir. Diğer ülke vatandaşlarının ise ülkeye giriş amaçları doğrultusunda ya geçerli bir pasaport ile vizesiz veya vize alarak ülkeye girmelerine izin verilmektedir. Giriş amacına göre gereken vize türleri, süreler ve ücretler gibi detaylı bilgilere linkinden erişim sağlanabilir. <https://serviciosconsulares.cl/>

Cumartesi günleri de çalışma günü olarak belirlenmiş ise hafta içi çalışma saatleri 09:00-18:00 arasında, Cumartesi günü ise 09:00-14:00 arasında uygulanmaktadır. Cumartesi günü mesai yapılmayacak ise hafta içi çalışma saatleri 09:00-19:00 arasındadır

Özel Günler ve Bayramlar

Özel Günler ve Bayramlar	
Tarih	Özel Gün Adı
1 Ocak	Yeni Yıl
Tarih değişkenlik gösterebilir	İyi Cuma
1 Mayıs	İşçi Bayramı
21 Mayıs	Deniz Kuvvetleri Günü
4 Haziran	Bahar Bayramı
2 Temmuz	Aziz Peter ve Aziz Paul
15 Ağustos	Meryem Ana Yortusu
Tarih değişkenlik gösterebilir	Milli Birlik Günü
18 Eylül	Bağımsızlık Günü
19 Eylül	Silahlı Kuvvetler Günü
12 Ekim	Kolomb Günü
1 Kasım	Azizler Günü
8 Aralık	Kutsal Azize Günü
25 Aralık	Noel Günü

Konsolosluk ve Müşavirlikler

- **T.C SANTIAGO BÜYÜKELÇİLİĞİ**

Adres: Monseñor Sotero Sanz 55/71 Providencia, Santiago - Şili,

Posta Kodu:7500007

Tel: +56 2 22320224 / +56 2 22318952

Faks: +56 2 22317762

E-mail: embajada.santiago@mfa.gov.tr

- **ŞİLİ ANKARA BÜYÜKELÇİLİĞİ**

Adres: Resit Galip Cad. Hirfanli Sok., 14/1-3, G.O.P. Ankara

Telefon: +90(312) 447 3418

Faks: +90(312) 447 4725

E-mail: embassy@chileturquia.com

- **SANTIAGO TİCARET MÜŞAVİRLİĞİ**

Adres: Embajada de Turquía Consejería Commercial Barros Errazuriz
1954 Of. 1204 Providencia, SANTIAGO / CHILE

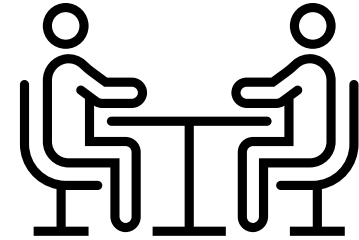
Telefon: 00 56 2 247 090 09

Faks: 00 56 2 237 894 42

E-mail: santiago@ticaret.gov.tr

Ticaret Bakanlığı Tarafından Desteklenen Fuarlar

TÜR	FUAR ADI	TARİH		KONUSU	ŞEHİR
Bireysel	FIDAE 2022	5.04.2022	10.04.2022	Hava ve Uzaycılık	Santiago
Bireysel	EDIFICA 2022	3.10.2022	6.10.2022	Yapı/İnşaat Ürünleri ve Teknolojileri	Santiago
Milli	EDIFICA 2022	3.10.2022	6.10.2022	Yapı/İnşaat Ürünleri ve Teknolojileri	Santiago

Faydalı Linkler

- [Ticaret Bakanlığı Uluslararası Veri Tabanları](#)
- [DEİK Türkiye Şili İş Konseyi](#)
- [IMF Şili](#)
- [Kolay İhracat Şili](#)
- [Ticaret Bakanlığı Şili Faydalı Linkler](#)
- [Ticaret Bakanlığı Şili Raporları](#)
- [Ticarette Teknik Engeller Raporu](#)
- [Ticaret Bakanlığı'nın İhracata Yönelik Devlet Destekleri](#)
- [Ticaret Bakanlığı Tarafından Desteklenen Fuarlar](#)

